

Kursplan

Fakulteten för hälso- och livsvetenskap

Institutionen för psykologi

1PS512 Utvecklings- och personlighetspsykologi, 15 högskolepoäng

Personality and developmental Psychology, 15 credits

Huvudområde

Psykologi

Ämnesgrupp

Psykologi

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

GIN

Fastställande

Fastställd 2015-06-18

Senast reviderad 2016-04-11 av Fakulteten för hälso- och livsvetenskap. Revision 3: ändring av kurslitteraturen.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2016

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Matematik B, Samhällskunskap A eller Matematik 2a / 2b / 2c, Samhällskunskap 1b / 1a1 +1a2.

Mål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna: 1. redogöra för, kritiskt granska och jämföra centrala utvecklingspsykologiska teorier om människans sociala, emotionella, neurobiologiska och kognitiva utveckling såväl i olika åldersfaser som i ett livslöppsperspektiv med beaktande av genus och mångfaldsperspektiv. 2. redogöra för, kritiskt granska och jämföra centrala teorier om personlighet och personlighetsutveckling. 3. redogöra för föräldrablivande och vilken betydelse samspelet mellan barn och föräldrar har när det gäller mental hälsa, sociala relationer, familjeliv och sexualitet i ett livslöppsperspektiv. 4. redogöra för observationer och psykologiska utvecklingsbedömningar av barn, samt kunna värdera för- och nackdelar vid val av metoder för utredning och problemlösning vid utvecklingspsykologiska frågeställningar. 5. redogöra för utvecklingspsykologiskt orienterade hälsofrämjande och förebyggande insatser på universell, selektiv och indikerad nivå. 6. söka fram, referera enligt APA-systemet och muntligt och skriftligt sammanfatta och reflektera kritiskt kring vetenskapliga artiklar. 7. genomföra en intervju med ett barn och en äldre med utgångspunkt i ett anvisat teoretiskt ramverk och med användande av grundläggande samtalsmetod.

Innehåll

Kursen som helhet: Utifrån centrala utvecklingspsykologiska teorier och begrepp studeras människans kognitiva, språkliga, sociala och emotionella utveckling i ett

livsloppsperspektiv genom tre åldersperioder: Spädbarns- och förskoleåldern, Tidiga skolåldern och Vuxenliv och åldrande. Samband mellan utveckling och genus, sociala och kulturella faktorer belyses. Vidare behandlas sambandet mellan tidiga erfarenheter av samspel mellan barn och vuxna och psykisk hälsa och ohälsa i olika åldrar. Olika aspekter av föräldraskap, samspel och lärandeprocesser inom och utom familjen samt utvecklingens biologiska förutsättningar studeras med en utvecklingssystemisk utgångspunkt. En översikt av olika metoder för utredning och bedömning av barnproblematik ingår i kursen. Att förstå det avvikande i ljust av normalutveckling är här en central uppgift. Praktisk övning i att observera någon aspekt av barns kognitiva utveckling genomförs. Intervju med en äldre person utifrån livsloppsperspektiv/åldrandeperspektiv genomförs. I personlighetsmomentet behandlas psykologisk variation mellan individer och grupper, och centrala teorier som skapar ramar inom personlighetspsykologin tas upp. Delkurser: Delkurs 1: Normativ utveckling, 10 hp. I denna delkurs betonas: • Övergripande utvecklingspsykologiska teorier, med viss tyngdpunkt på anknytningsteori. • Fostertidens betydelse. • Genetikens och miljöns gemensamma och interaktiva bidrag till utveckling. • Genusperspektiv och kulturella perspektiv på utveckling. • Åldrandets psykologi. • Begrepp i utvecklingspsykologi. Delkurs 2: Personlighetspsykologi, 3 hp. I denna delkurs betonas: • Personlighetsutveckling och dess koppling till andra teoretiska konstrukt såsom temperamentsteori och anknytningsteori. Delkurs 3: Avvikande utveckling, 2 hp. I denna delkurs betonas: • Perinatal ohälsa hos föräldrar och dess konsekvenser för barnet. • Metoder för utvecklingsbedömningar av yngre barn. • Det utvecklingspsykopatologiska ramverket.

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs som:

- Föreläsningar.
- Problembaserat lärande och basgruppsarbete.
- Laborationer/intervjuer och möten med barn och/eller äldre.
- Seminarier.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

Delkurs 1 examineras genom:

- Aktivt deltagande i samtliga PBL-basgrupper och fullgörande av PBL-dokumentation. Skriftliga och muntliga prestationer utvärderas med utgångspunkt främst i kursplanens Mål 1, 3, 6 och 7 (se ovan).
- Skriftlig tentamen om utvecklingspsykologiska begrepp. Syftande på målen 1, 2, och 5 (se ovan).
- Genomförd och godkänd intervju/lab med barn och/eller äldre med utgångspunkt i Piagets teorier, genusteori eller åldrandeperspektiv. Denna uppgift svarar främst mot mål 7 (se ovan).

Delkurs 2 examineras genom:

- Inspelning av film där personlighetsteorier gestaltas och exemplifieras. Skriftlig dokumentation av denna uppgift ingår, och examinationen bedöms främst i ljust av kursplanens mål 2, 6 och 7 (se ovan).

Delkurs 3 examineras genom:

- Självständig framsökning, granskning och skriftlig sammanfattning och kritik av en vetenskaplig artikel om avvikande/atypisk utveckling. Svarar mot kursplanens mål 3, 4, 5 och 6.

- Aktivt deltagande i PBL-basgrupp om avvikande utveckling och fullgörande av PBL-dokumentation. Skriftliga och muntliga prestationer utvärderas främst med utgångspunkt kursplanens Mål 1, 3, 4, 5, 6 och 7 (se ovan).

Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts. För betyget godkänd på hela kursen ska alla de förväntade målen vara uppnådda.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en skriftlig kursutvärdering. Kursutvärderingen sammanställs och återkopplas till studenterna samt arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Övrigt

Kursen ingår i psykologprogrammet, SAPSY.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk kurslitteratur

Tetzchner, S. v. (2016). *Utvecklingspsykologi*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9789144060781 718 sidor

Broberg, A. A., Granqvist, P. A., Ivarsson, T. A., Risholm-Mothander, P. A. (2006). *Anknytningsteori: Betydelsen av nära känslomässiga relationer*. Stockholm: Natur & Kultur. ISBN: 9789127109759 364 sidor

Hagberg, B. och Rennemark, M. (2004). *Den åldrande människans psykologi. Ett livsloppsperspektiv*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 978914401769 126 sidor

Vetenskapliga artiklar enligt kursledarens anvisningar tillkommer. Ca 350 s.

Föreslagen referenslitteratur:

Broberg, Anders; Almqvist, Kerstin; Risholm Mothander, Pia & Tjus, Tomas. (2015). *Klinisk barnpsykologi: utveckling på avvägar*. Stockholm: Natur och Kultur.

Broberg, A. (2008). *Anknytning i praktiken: tillämpningar av anknytningsteorin*. Stockholm: Natur och kultur, 2008 (Finland).

Fahlke, C. & Johansson, P-M. (2007) *Personlighetspsykologi*. Stockholm: Natur och Kultur. 288 s.

Larsen, R. J., Buss, D. 1., Wismeijer, A., & Song, J. (2013). *Personality psychology: domains of knowledge about human nature*. London: McGraw-Hill Higher Education , 2013.

Frisén, Ann, Hwang, Philip. (2006). *Ungdomar och identitet*. Stockholm: Natur och Kultur. 218 sidor.

Magnusson, Eva & Marecek, Jeanne. (2010). *Genus och kultur i psykologi*. Stockholm: Natur och Kultur.

Vaughn, Lisa (2010) *Psychology and Culture: Thinking, Feeling and Behaving in a Global Context*. Psychology Press (Kan lånas på Ebrary som e-bok).